

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิแก่เด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ที่ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทั้ง 3 สถานะ คือ ในฐานะผู้เสียหาย ผู้ต้องหา รวมถึงพยาน โดยกำหนดมาตรการพิเศษต่าง ๆ เกี่ยวกับรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการในกระบวนการถามปากคำในชั้นสอบสวน และการสืบพยานในชั้นพิจารณาคดี ให้แตกต่างไปจากการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในคดีทั่วไป

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัญหาและข้อบกพร่องของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542 ในส่วนที่ยังไม่สามารถให้ความคุ้มครองสิทธิแก่เด็กที่ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้เพื่อให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย

จากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัตินี้ กำหนดหลักการโดยมุ่งให้ความคุ้มครองแก่เด็กทั้ง 3 สถานะ คือ เด็กผู้เสียหาย พยานที่เป็นเด็ก รวมถึงเด็กผู้ต้องหา ในคดีอาญาเกือบทั้งระบบที่มีเด็กเข้าไปเกี่ยวข้อง โดยไม่จำกัดประเภทคดีความผิดที่จะนำเอามาตรการพิเศษตามกฎหมายไปใช้ ทำให้ปริมาณคดีที่ต้องเข้าสู่ระบบมีจำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาในทางปฏิบัติอันเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติในกฎหมาย ทำให้เกิดการตีความกฎหมายที่แตกต่างกันออกไปในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปัญหาในเรื่องความพร้อมของบุคลากร เครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่ในการปฏิบัติงาน

ดังนั้นเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กล่าวคือสามารถให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กได้ตรงตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ สามารถแก้ปัญหการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ อันเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติของกฎหมาย จึงควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายขึ้นใหม่ ให้เกิดความชัดเจน โดยมุ่งกำหนดให้ความคุ้มครองแก่เด็กผู้เสียหายและพยานในคดีความผิดที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสภาพจิตใจเด็กอย่างรุนแรงเท่านั้น

The Criminal Procedure Code (Amendment No. 20) B.E. 2542 was designed to protect children under the age of 18 who are required to go through criminal proceedings either as injured persons, defendants or witnesses. Special procedures at different stages of the proceedings, which include the interrogation by police officers and the examination of witnesses at trial, have been enacted which are different from regular criminal procedures.

The objective of this thesis is to analyze aspects of the Criminal Procedure Code (Amendment No. 20) B.E. 2542 which fail to adequately protect the rights of children who are involved in criminal proceedings and, at the same time, to evaluate certain guidelines which will promote the intended enforcement of the law.

The study reveals that the Amendment is intended to provide protection to children at three different stages of the proceedings--(1) injured children, (2) children who are witnesses and (3) children who are criminal suspects as well as all children who are involved in wrongdoing. The special measures prescribed by the law are applied to children who are accused of almost any kind of wrongdoing. As a result, the number of cases that require special treatment has been increasing and the officials involved have to face numerous problems in carrying out their duties. The problems also involve questionable provisions of the law, which result in different interpretations by the responsible officials. The inadequacy of personnel, working spaces and other resources are also problems.

Therefore, in order to increase the efficiency of the enforcement of the law and to provide more protection for the targeted group of children and to solve the problems of the officials in discharging their duties arising from questionable provisions of the law, it is recommended that the law in this regard should be revised to protect children who are injured parties and witnesses only in cases which may seriously affect the mental health of the children.